

MILUJEME MATEMATIKU

Založení kroužku MILUJEME MATEMATIKU na prvním stupni ZŠ a jeho provozování

1) Příprava

Ve většině našich základních škol existuje nějaké **středisko volného času**. Pokud ne, stejně je možné kroužek založit, jen je třeba dohodnout s vedením školy způsob financování. V rámci střediska volného času je **financování** dopředu dáno státním příspěvkem, pokud je v kroužku dostatek zapsaných žáků (cca 10). Je zvykem ve správný čas oslovit rodiče a děti s nabídkou kroužku. K tomu poslouží **leták a propagace** na internetu. Rovněž je rozumné prosit o pomoc třídní učitele s informováním, případně si domluvit návštěvu třídy a děti oslovit **osobně**.

Získáte-li dostatek zájemců, je důležité je neodradit, ale nadchnout. Sdělte jim, že se v rámci kroužku budete věnovat zajímavým matematickým příkladům, úlohám, problémům a hádankám, že budete pracovat na počítačích (velmi doporučujeme) a hlavně si budete společně hrát.

Jak kroužek probíhá? Po úvodním setkání, kdy si s dětmi jen povídáte a zjišťujete, co je zajímavé a baví, začne pravidelný třítydenní rytmus:

- 1) **řešíme matematické hlavolamy,**
- 2) **rýsujeme ke kráse i k poznání,**
- 3) **hrajeme si.**

Z toho vyplývá, co je pro provozování kroužku třeba:

- volná učebna (může být počítačová, ale nemusí)
- počítače s přístupem k internetu, doporučujeme systém GeoGebra, který je online a zdarma
- mít připravené hry typu šachy, kostky, karty, hry se čtverečkováným papírem apod.

2) Průběh

Program kroužku je koncipován podobně jako jiné kroužky do 10 školních měsíců, tj. cca 44 školních týdnů. Na pololetí připadá přibližně 20 lekcí, ostatní odpadnou kvůli prázdninám a různým dnům volna. Z hlediska organizace práce doporučujeme střídat činnosti v lekcích tímto způsobem:

A) Řešíme matematické hlavolamy

Připravte si dvě podobné slovní úlohy (hlavolam, problém). Jednou úlohou se budou žáci učit způsob řešení a druhou budou řešit sami. Při první úloze si s žáky povídejte, ptejte se jich i jim odpovídejte na otázky a řešte s nimi úlohu krok za krokem.

V další části nechte žáky řešit druhou úlohu o samotě, nebo v týmech. Těm, kteří si neví rady, se může napovědět, ale snažte se, ať na odpovědi přijdou sami.

Ve třetí fázi si v kruhu povídejte o tom, jak a k jakým výsledkům se došlo. Ve zbývajícím čase můžete vymýšlet další podobné úlohy, nebo řešit něco, co žáky zajímá.

B) Rýsujeme ke kráse i k poznání

Rýsování ve volnočasovém kroužku by se mělo více soustředit na krásné a zajímavé zobrazování, spíše než na techniku rýsování. Pokud budete rýsovat na papír, nezapomeňte zajistit dostatek rýsovacích pomůcek. Doporučujeme rýsy vybarvovat, učit správně označovat i je finalizovat k úhlednému výsledku.

Pokud máte tu možnost pracovat na počítačích, rýsujte v GeoGebře. Vybírejte úlohy, které jsou interaktivní a zajímavé. Doporučujeme nicméně učit rýsovat od základů podle vzoru, teprve časem řešit složitější konstrukce.

C) Hrajeme si

Třetí lekce by měla být uvolněná, zábavná a hravá. Hrajte si společně s žáky jakoukoli dostupnou hru, v níž budete objevovat nějakou z matematických zákonitostí. Doporučujeme začít s hrami, které mají jednoduchá pravidla. Časem lze hry sofistikovat, nebo hrát nějaké složitější.

Můžete lekci též pojmut jako společné řešení některých geometrických hlavolamů, hrát si s uzly, či společenské (týmové) hry s matematickými prvky.

Doporučujeme, aby každá hodina byla dopředu strukturovaná, např: 1) oslovení a seznámení s tématem, 2) společné počítání, 3) samostatné počítání, 4) hodnocení výsledků včetně diskuse, 5) hádanky na závěr s malými odměnami pro každého. Předejde se tak prostojům, hodina bude mít spád.

3) Hodnocení

Na konci každé lekce je vhodné se radovat z dobrých výsledků. Pochvala či malá odměna vždy potěší. Též by měl být prostor pro kladení otázek, profilaci vlastních zájmů, povzbuzení a inspiraci do dalších lekcí. Nezapomeňte vyjádřit vlastní pocity, radost i očekávání, na co vy osobně se těšíte, děti se pak budou těšit společně s vámi.

V rámci závěrečných rozhovorů je též možné řešit vzájemné antipatie, nepříjemnosti ba spory, které mohou ve skupině vzniknout. Podaří-li se vytvořit přátelskou atmosféru, lze těžkosti řešit s mírností a laskavostí. Jsou-li však spory časté a opakované, je to sice nepříjemné, ale nutné dohodnout se s rodiči na neúčasti těch, kdo kroužek narušují.

Neméně důležitým pilířem je komunikace s rodiči, kolegy i vedením. O průběhu a výsledcích by se mělo pravidelně zpravovat nejen vyplňováním povinné dokumentace, ale například psaním zpráv rodičům, celkově reprezentovat kroužek i širší veřejnosti.

Závěrem

Nesmírně důležitý je Váš osobní postoj, motivace a důvody, proč takovou námahu podnikat. Proto Vám hned na začátku chceme vyjádřit velký obdiv a úctu. Vzdělávání je bezesporu namáhavou, nicméně velmi smysluplnou činností. Výhodou volnočasového kroužku je, že nejste tlačeni žádnými osnovami ani nadbytečnými předpisy, můžete učit, co Vás osobně baví a zajímá.

Věříme, že při kroužku zažijete s dětmi spoustu krásných momentů, radosti a chvíle štěstí, ať už tím, že spolu něco objevíte, na něco úžasného přijdete, narýsujete něco překrásného, nebo se společně zaradujete při hře.

Neváhejte se na nás obrátit s Vašimi radostmi i starostmi, jsme tu pro Vás a jsme v tom společně. Cílem je vyšší matematická gramotnost našeho národa, což není vůbec žádný malý cíl.

Závěrem Vám přejeme, jak říkal náš velký matematik Bernardo Bolzano: „Budte šťastni a jiné dělejte šťastnými!“

Matematice zdar!

Vydáno 20.8.2022 pro www.milujemematematiku.cz.